

LL.B. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2026 (As Per Syllabus Year July-2024)
Labour & Industrial Law -2 (Core-2024)

Time: 3:00 Hours

Marks:100

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ લઘુત્તમ વેતન એટલે શું? તેના સિદ્ધાંતો અને પ્રકારોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. (૨૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૧ લઘુત્તમ વેતન ધારા હેઠળ લઘુત્તમ વેતન દર થી ઓછી ચુકવણી કે મોડી ચુકવણી અંગેના પ્રાપ્ત ઉપાયોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-૨ વેતન ચુકવણી ધારા હેઠળ કામદારોને મળતા રક્ષણ અંગેની જોગવાઈઓની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. (૨૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ "વેતન ચુકવણી ધારા, 1936 હેઠળ 'વેતન'ની વ્યાખ્યા આપો. આ ધારા અન્વયે માલિક દ્વારા કામદારના વેતનમાંથી કઈ કઈ કપાતો કાયદેસર રીતે કરી શકાય છે? સવિસ્તાર ચર્ચો."

પ્રશ્ન-૩ "કામદાર વળતર ધારો, 1923 હેઠળ માલિકની વળતર ચૂકવવાની જવાબદારી ક્યારે ઉદ્ભવે છે? વળતર ચૂકવવાની માલિકની જવાબદારી અને તેમાંથી મળતી મુક્તિઓ અંગેના કાયદાકીય જોગવાઈઓની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો." (૨૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૩ "ગ્રેયુઈટી ચુકવણી ધારા, અન્વયે ગ્રેયુઈટીની વસૂલાત અંગેની કાયદાકીય જોગવાઈઓ અને પ્રક્રિયાની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-૪ માતૃત્વ લાભ અધિનિયમ અન્વયે મહિલાને મળતા વિવિધ આર્થિક અને સુરક્ષાત્મક લાભોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. (૨૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૪ સમાન વેતન અધિનિયમ અન્વયે સ્ત્રી અને પુરુષ શ્રમિકોને મળતા સમાન વેતન અને ભેદભાવ પરના પ્રતિબંધની જોગવાઈઓ સમજાવો.

પ્રશ્ન-૫ ટ્રેડ નોંધ લખો (કોઈપણ બે) (૨૦)

- 1) બંધુઆ મજૂર.
- 2) કામદાર રાજ્ય વીમા અદાલત.
- 3) કુટુંબ પેન્શન યોજના.
- 4) જોખમી ઉદ્યોગો અને પર્યાવરણ સુરક્ષા.

ENGLISH VERSION

Que.1 What is Minimum Wage? Discuss its principles and types in detail. (20)

OR

Que.1 Discuss in detail the remedies available under the Minimum Wages Act for payment of less than the minimum wage rate or delayed payment.

Que.2 Discuss in detail the provisions regarding the protection of workers under the Payment of Wages Act. (20)

OR

Que.2 Define 'Wages' under the Payment of Wages Act, 1936. Which deductions can be legally made by an employer from a worker's wages under this Act? Discuss in detail.

Que.3 "When does an employer's liability to pay compensation arise under the Workmen's Compensation Act, 1923? Discuss in detail the legal provisions regarding the employer's liability to pay compensation and the exemptions available from it." (20)

OR

Que.3 "Discuss in detail the legal provisions and the procedure regarding the recovery of gratuity under the Payment of Gratuity Act."

Que.4 "Discuss in detail the various financial and protective benefits available to women under the Maternity Benefit Act." (20)

OR

Que.4 "Explain the provisions regarding equal remuneration for men and women workers and the prohibition of discrimination under the Equal Remuneration Act."

Que.5 Write Short Notes (Any Two) (20)

- 1) Bonded Labour.
- 2) Employees' State Insurance Court.
- 3) Family Pension Scheme.
- 4) Hazardous Industries and Environmental Protection.
